

בס"ד

האם יש מטרה בטרדות הדרך לאומן?

הנסיעה לרבינו הקדוש מתקרבת, והתרגשותי מתגברת... הנה זה בא...

אך דבר אחד מטריד אותי: הדרך!

הדרך הארוכה הזאת, שמוציאה ממך את כל הכוחות, ומשאירה אותך 'סחוט' גופנית ובעיקר נפשית.

אני כבר לא מדבר על הלכלוך הנוראי שבדרכים, בשדה התעופה כאן ובקייב. אשר בהיסח הדעת קטנה משמירת עיניים, אפשר ליפול לתוך ה'צפרדע' המסריח של העולם הזה... אני מדבר כאן על בלבול הדעת שהנסיעה הזאת גורמת לי, על הכיסופים והגעגועים שהיא גוזלת ממני...

אתם בטח מבינים למה אני מתכוון... אני מתכוון לזה, שכשעולים לאוטובוס / למונית לנסוע לשדה התעופה, עולים בהתרגשות, בדריכות, בגעגועים. אווזים ספר ביד וחוטפים, או תוחבים אתזניות לאוזניים ומאזינים לשיעורים. מגיעים לשדה התעופה וכובשים את העיניים בצורה 'טוטאלית', כדי להיות בטוח שלא תחדור איזה לטאה לתוך העיניים. וכן הלאה...

אך ככל שהזמן עובר, הבורגים מתחילים להתרופף קצת... מתחילים להתעייף, ואין כח לשמור על הכיסופים ברציפות. עומדים בחור בקייב כמה שעות ומחפשים את המזוודות, נדחסים על דלתות האוטובוס כדי לחטוף מקום, וכן הלאה. עד שבדרך מקייב לאומן, קורסים, וחבלי שינה נופלים על עיני ותנומה על עפעפי...

אי אפשר לקרוא לשינה הזאת 'שינה מתוקה', מפני כמה סיבות. א - האוטובוס הרוסי מתנדנד חזק, וכל כמה דקות ראשי נזרק לצד אחר. ב - כל פעם שאני מתעורר, אני רוצה לתפוס את עצמי, ולהחזיר את עצמי למסלול הנכון. אני מזכיר את עצמי: 'גיוואלד, היכן אני בעולם? להיכן אני נוסע? לרבי הקדוש! היכן הכיסופים והגעגועים?'. אז איזה טעם יש כבר לשינה כזאת, מליאה מצפונים... ג' - גם כשאני נרדם שוב, מתעורר לפתע בחור אחר, להזכיר את עצמו [ואת כולם]. היכן הוא בעולם, ומתחיל לשיר בקול 'שערי ציון אשר אהבתי'...

וכך, אחרי סיוט מתמשך של 3 שעות, אני פתאום מתעורר בבהלה בכיכר פושקינא...

גם בשנים בהם לא נרדמתי באוטובוס, לא היה כל כך 'וורוד'. הייתי עייף ומותש, וכמו שכתבתי בהתחלה 'סחוט'... ניסיתי לעורר את הגעגועים שהיו לי בתחילת הדרך, פתחתי 'ציון המצוינת' וחיפשתי משהו שיעורר לי את הלב. אבל הכלבול הזה של הדרך המתישה סגר לי את הפתח להתעוררות...

*

לפעמים כשאני חולם בהקיץ על הענין הזה, אני מדמין לעצמי איך שציונו של רבינו, נמצא על איזה פסגת הר בגליל, וכל הדרך לשם לא אורכת יותר מ-3 שעות [לירושלמי כמוני... וחבריי מצפת מניחים בערב שבת 'עירוב תחומין' והולכים לשם ברגל בשבת אחה"צ...].

אני מדמיון גם שאין שם על ההר כביש סלול עד הציון, רק שביל תלול ומסוכן... וזאת בכוונה תחילה. אנ"ש לא רוצים מלכתחילה לסלול שם כביש, כדי שהדרך לציון תהיה קשה קצת, כדי שבכל זאת יהיה קצת מניעות, ושלא ייראה בסוף כמו מירון, שלפעמים באים שם עם 'מלומדה'...

אח... כמה טוב היה אז... לא כך?

תארו לעצמכם נסיעה 'מאירה' שכזאת: טובלים ש"י טבילות במקוה במאה שערים, יוצאים עם מגבת על הראש [לשמירה מפגם העיניים], ועולים מיד לאוטובוס. מורידים את כל הוילונות שבאוטובוס [ושוב, מפני שמירת עיניים], ופוצחים בשירי געגועים וכיסופים, משך שלש שעות רצופות, עד שמגיעים לחניון שבתחתית ההר. ושם, [פוגשים את החברים מצפת, ו] מתחילים להעפיל על ההר, בצוותא חדא, מתוך ריקודי שמחה, וגעגועים נוראיים. עד ש...

עד ש... עד ש... עד שהתעוררתי מהחלום החלומי הזה...

אוי, סליחה ממכם... נסחפתי לחלומות... בוא נדבר משהו מציאותי יותר:

גם אם ציון רבינו הקדוש באמת היה נשאר איפה שהוא עד היום, באומן שבאוקריינא. אבל מסלול ההמראה היה יוצא מגג ה'שול' במאה שערים, ומסלול הנחיתה היה ברח' פושקינא - נראה לי שהכל היה נראה אחרת.

גם אז היתה הנסיעה די דומה למה שחלמתי לפני דקה. היינו טובלים במקוה, עולים לגג השול, הגבאים היו מחתימים את הדרכונים, עולים למטוס, שרים שירי כיסופים וגעגועים, וכעבור 3 שעות נוחתים בפתח חצר הציון... וכך, היו נשמרים הגעגועים טריים וחמים, וסוף הנסיעה היתה דומה לתחילתה.

אבל כיום, במצבנו הזה, שהנסיעה נראית איך שהיא נראית. אני אכן מתחיל את הדרך לרבינו עם כיסופים וגעגועים, אבל אני גומר אותה בצורה שונה לגמרי...

אז עכשיו, תגידו לי: כל הדרך הארוכה הזאת לשם מה?

האם יש מטרה לכל הבלבול הזה שקורה בדרך, או שזה סתם סבל שנגזר עלי [אולי בגלל שלפני 2 גלגולים, כשגרתי בספליק, הייתי 'מתנגד'...]?

*

האמת, אומר לכם: משך כמה שנים, אכן חשבתי, שהבעיה היא בעיה רצינית, והסבל של בלבולי הדעת בנסיעה, היא גזירה רעה. פשוט לא הצלחתי למצוא בה שום דבר טוב.

אבל, תראו מה מצאתי לאחרונה, ב'אוצר היראה'. תקראו טוב ותתלהבו יחד אתי:

דבר ראשון, מצאתי שיש ערך שלם ב'אוצר היראה' שנקרא 'טלטול ונסיעות לדרכים!' ערך שלם, ובו 10 סעיפים מתוך ליקוטי מוהר"ן, ועוד 20 סעיפים מתוך ליקוטי הלכות. סה"כ = 30 סעיפים, אשר כולם מדברים מסוד ה'טלטול ונסיעות לדרכים'!...

אז, דבר ראשון - עוד לפני שבדקתי מה בדיוק כתוב שם בתוך הסעיפים - הבנתי מיד, שכל הטלטול הזה בדרכים, הוא לא סתם. יש בזה סודות גבוהים. יש לזה מטרה.

ואחרי שעיינתי קצת בפנים, פשוט נדהמתי. ר' נתן הולך איתך מסעיף לסעיף ופותח את עיניך להבין מהו סוד הנסיעות, ובפרט הנסיעות לצדיק, ומה מטרתם של בלבולי הדעת שתוקפים אותך בדרך.

מה שתפס אותי חזק, זה מה שכתוב שם בסעיף ד', (ע"פ הלכות ברכת הריח הלכה ד' אות יז וטז). ואת זה אכתוב כאן בקיצור, במילים שלי, איך שהבנתי את הנקודה.

כל הבלבולים שבדרך, הם בלבולי המדמה, שהמדמה של האדם מתבלבל בדרך. [להבנת הענין, אוסיף גרגיר לבחורים עמקנים: בעצם כל הכיסופים שלנו לרבי, הם במדמה. אנחנו מציירים לעצמנו בכח הדמיון את גדולתו של הרבי, ואת גודל קדושת ציונו הקדוש וכו' וכו'. ובכח הדמיון הזה, אנו מתעוררים לכיסופים וגעגועים. נמצא, שהבלבולים שתיארנו מקודם, הם בעצם 'בלבול המדמה']. ובכל מקום ומקום [שדה התעופה בארץ ישראל, שדה התעופה בקייב, הדרך מקייב לאומן וכו'] יש בלבול מדמה אחר.

וכשאנחנו עוברים את כל הדרך הזאת, שמליאה בלבולי המדמה, ומטרתנו בדרך הזאת היא - 'להגיע לרבי!', אנחנו מבררים את כל [ניצוצי האמונה שנפלו ע"י] בלבולי המדמה, והניצוצות הללו שאנו מבררים אותם, משמשים לנו כלים לקבל בשלימות את קדושת הצדיק!

מסתמא לא הבנתם כל כך מה שכתוב כאן, [גם אני לא...] כי כדי להבין צריך לראות בפנים וללמוד טוב. אבל מה שבכל זאת קלטנו מכל הדבר הזה, הוא, שאם יש שכל, ולא מתבלבלים מהבלבולים, רק יודעים שיש כאן איזה מטרה בכל מה שהולך כאן. אז, לא רק שלא מפסידים מכך, אלא שכל הבלבולים שעברנו, משמשים לנו כלים לקבל בהם בשלמות אור הצדיק!

ממש מבהיל...

וזה רק סעיף אחד [וגם בלי להבין אותו...]. אז תתארו לעצמכם איזה אור נרגיש בדרך, אם נלמד שם באוצר היראה עוד כמה סעיפים [וגם נבין אותם]...

*

תכל"ס, מה נשאר מכל המאמר הזה?

לא להתבלבל מהבלבולים! טרדת טלטול הדרך, אינה 'תקלה במערכת', אלא היא מכוונת. יש בה תועלת וצורך.

גם אם התעייפנו מהדרך, הבורגים התרופפו, הכיסופים נשכחו - אין סיבה להתבלבל ולהישבר. זה היה בתכנית, וזה לא כישלון, זה פשוט חלק מההכנה לביאתנו לרבי.

ולכן, פשוט קמים, מתעוררים, שוטפים את הפנים [במים או בקטע של 'ציון המצויינת'], ומתחדשים מחדש. נזכרים מחדש ובשלוות נפש להיכן אנו נוסעים, ומכינים עוד איזה משהו טוב לקראת הפגישה עם הרבי...

בס"ד

לא לפגר!

אם אתה ילד בכיתה ט' שעולה לישיבה קטנה

אם אתה בחור משיעור ג' שעולה לישיבה גדולה

אם אתה בחור שעולה משיעור א' לב' או מג' לקיבוץ

[וכסוד: גם אם אתה אברך שעולה מגיל 20 ל-21]

המאמר הזה נכתב עבורך!

אם עצרת לרגע להתבונן במהלך חיך, וודאי הבחנת, שאתה כל הזמן מתקדם בחיים. כשאתה התקדמות הזאת אתה בעיקר מרגיש כשאתה עולה מחיידר לישיבה או מישיבה קטנה לישיבה גדולה.

בכיתה ט' היית הילד הכי גדול [אולי גם הכי גבוה], ותוך יום הפכת להיות הבחור הקטן מישיבה קטנה. בשיעור ג' היית הבחור 'גדול' ו'מבוגר', ופתאום הפכת לבחור 'צעיר' מישיבה גדולה... ועוד מעט בעזרת ה' תהפוך להיות מ'אלטער' בחור' ל'יונגער מאן'...

בקיצור: מתקדמים בחיים!

יש בדיחה שמספרת על אחד שאחרי כמה שנים שלא ביקר בבית הקברות, נקלע לשם, ונדהם לראות שבית הקברות התמלא כמעט עד אפס מקום. כשתמה על כך בפני שומר בית הקברות, ענה לו השומר: וכי מה אתה חושב? הציבור יושן? 'דער עולם שלאפט'...?

ממש כך. ה'עולם' לא יושן, כולם מתקדמים בחיים. העולם הזה דומה ל"פס יצור" שנוסע ונע בלי הפסק. אתה עולה עליו בגיל 0, ויורד ממנו בעזרת אנשי חכרא קדישא בחלקת הקבורה...

אך, שים לב:

צריך להיזהר לא 'לפגר' על הפס ייצור הזה!

*

אני משער שכשאתה שומע את המילה 'מפגר' אתה נזכר באיזה 'טמבל' שמסתובב בשכונתכם. ואז, אתה נעלב שאני צריך להזהיר אותך שלא תהיה 'מפגר'.

ולכן, כדי שלא תיעלב, שמע נא רגע מה זה 'מפגר'.

נתחיל עם שעון: יש שעון ש'מפגר'. המחוגים שלו זזים לאט. המחוג הגדול זז כל שני דקות, במקום לזוז כל דקה, וממילא גם המחוג הקטן זז כל שעתיים במקום לזוז כל שעה. ואז, כשהשעה היא 9.00 בערב, הוא מראה על 7.00 ... זהו שעון 'מפגר'! השעון מפגר אחרי הזמן, ולא מספיק ללכת יחד עם הזמן.

וכמו שעון ש'מפגר', יש גם בן אדם ששכלו 'מפגר', ואינו מדביק במרוצתו את מרוצת הזמן. מחוגי שכלו לא זזים בזמן הנכון.

הוא עולה מהחידר לשיבה, ומהשיבה קטנה לגדולה, ומהגדולה לאולם החתונות. אבל מחוגי שכלו, נשארים 'תקועים'. שכלו נשאר בדיוק כמו שהיה בחידר... הוא אכן לובש כבר כובע חדש ויפה, אבל תחת הכובע נשאר אותו ראש, ראש של ילד 'חלאקה' מתוק...

*

ובכן, בחור יקר!

איני חושד בכך ש'מפגר' אתה. אילו היית באמת 'מפגר' לא היית יכול לקרוא את השורות האלה, כי הם בלי נקודות...

באתי רק להעיר את תשומת לבך, שכשאתה רואה את עצמך הולך ומתקדם במהלך החיים, עולה מהחידר לשיבה, או משיעור לשיעור וכדו', אתה חייב לשים לב, שלא תסתפק בהתקדמות חיצונית, רק תדאג להתקדם גם בפנים... להזיז גם את מחוגי שכלך... כי אחרת, פשוט תישאר מפגר...

ה'סרט נע' נוסע, "הזמן הולך והומה" (כלשון רביה"ק ב'שיר נעים'), אתה עולה מחידר לשיבה, משיעור לשיעור, ומשיבה קטנה לגדולה, ומשיבה גדולה לאולם החתונות. אבל תיזהר שלא תישאר 'ילד' מהחידר, שה'סרט נע' של הזמן סחף אותו לאולם החתונות... הוא כבר מתחתן וכולם רוקדים סביבו, אבל הוא נשאר 'ילד'...

כשאתה עולה מהחידר לשיבה, תדאג ש'אתה' תעלה, ולא רק ה'דחליל' שלך...

*

מה זה אומר? איזה מחוגים אתה אמור להזיז כשאתה עולה לשיבה, ובהמשך?

הרי זה ברור שלא באתי להטיף לך כאן שתפתח את השכל, ותקנה ידיעה רחבה ועמוקה בסוגיות הש"ס. כי בשביל לדעת את זה, אתה לא צריך לקרוא 'נעורים'... הרי זה פשוט שכלל שהימים חולפים ומתבגרים, צריך ללמוד יותר, לדעת יותר, ולהבין יותר.

אך מה שהרגשתי צורך להתחזק איתך, הוא על משהו אחר. משהו פנימי יותר. רציתי לדבר איתך על 'מחוגים' יותר נסתרים, שאותם אתה צריך להזיז. 'מחוגים' שישנם הרבה שאינם דואגים להזיז משך ימי חייהם, ופשוט נשארים 'מפגרים'...

הלא הם: מחוגי הרצון!

ככל שאנחנו מתקדמים בחיים, אנחנו צריכים יותר ויותר לבנות את הרצון! להתחיל לרצות!

*

'ילד' בחיידר, לומד לא בגלל שהוא רוצה ומשתוקק, אלא משני סיבות: א. כי באם לא ילמד, הוא פשוט יקבל מכות. ב. כי באם הוא ילמד כראוי, הוא יקבל סוכריה...

אך ככל שהוא גודל, מורידים מעליו את האיזמים, וגם לא מחלקים לו יותר מדיי סוכריות. כי הוא כבר 'גדול', הוא כבר מבין לבד שיש לעולם הזה תכלית, וצריך לשבת וללמוד.

יש לו כבר 'רצון' מעצמו!

ולכן, בעת אשר בכיתה ב', המלמד מחלק עוד סטירות וסוכריות, וברגע שהוא יוצא מהכיתה, כולם קמים על הרגליים. בכיתה ח' המלמד לא מחלק לא סטירות ולא סוכריות, והוא גם מרשה לעצמו לצאת לכמה דקות מהכיתה, וסומך על הילדים שיהיה להם שכל לא לקום ולהשתולל, רק לשבת יפה על המקום...

ובשיבה קטנה, המגיד שיעור כבר סומך הרבה יותר על הבחורים. הוא כבר נותן להם אפילו להכין את השיעור לבד. וככל שהם גדלים ומתקדמים, הוא נותן בהם יותר אימון ועצמאות. וכן הלאה, משיעור לשיעור, משיבה קטנה לשיבה גדולה.

עד לחתונה, שאז כבר הופך האברך להיות ברשות עצמו לגמרי. כבר סומכים עליו % 100, שיידע לבד מה לעשות ובמה למלאות את זמנו, בלי שיעמדו על הראש שלו... הוא יידע לבד שיהודי קם מוקדם בבוקר, ולא יצטרך למשגיח שיעמוד ויטרטר לו בראש שיקום... הוא יידע לבד שיהודי צריך לשבת וללמוד ברציפות, ולהבין ולזכור את מה שהוא לומד, ולא יצטרך לאחד שיעקוב אחר ציוניו במבחנים ויגער בו...

וכל זאת למה? כי יחד עם גיל האדם, אמור לגדול גם מידת הרצון שבו! הוא אמור כבר להבין בעצמו את התכלית האמיתית ולשאוף אליה!

*

חשבת פעם למה קוראים לך 'בחור'? מה פירוש המילה הזאת 'בחור'?

ובכן, אם תעיין במראי מקומות להרב מטשעהרין על ספר המידות (עבודה ...) תראה שהמילה 'בחור' היא מלשון 'בחירה'.

ולענייננו: החילוק בין 'ילד' ל'בחור', הוא ש'ילד' מוכרח ללמוד, ו'בחור' בוחר ללמוד. 'ילד' מחנכים אותו להתפלל בכוונה ע"י ממתקים ומבצעים, ו'בחור' מתפלל בכוונה והתלהבות מבחירתו הטובה.

ואת אלו ה'מחוגים', מחוגי הבחירה, מחוגי הרצון העצמי, עלינו להזיז כל הזמן. עלינו לבנות את הרצון האמיתי לתכלית האמיתית. לצאת מ'מלומדה', מרצונות מזוייפים של כבוד ומעמד, ולהפוך ל"בחורים" אמיתיים. לבחורים שבוחרים בטוב, מצד שהוא טוב. לבחורים שבוחרים באמת, מצד שהוא אמת, [ולא בגלל שזה אופנתי לעשות שטייגן]...

ומי שלא זכר להזיז את אלו המחוגים, ובגיל 40 הוא עדיין לומד בגלל אותו דחף שהיה לו בשיעור א' בישיבה קטנה [= להיות מוצלח], הוא לא יותר מאשר: מפגר!

*

אם תרצו, נקרא לזה כך: צריך להיות ברסלבר! וככל שהזמן מתקדם, צריכים להיות יותר ברסלבר! ברסל"ב = ל"ב בש"ר. צריך לשבר את לב האבן, הלב שמאוכן וריק מרצון אמיתי. ולקבל לב בש"ר, לב שפועמים בו רצונות וכיסופים אמיתיים, לב שיש בו השתוקקות אמיתית, לב חי.

בשביל זה אנחנו נמצאים כאן ב"ברסל"ב, כדי לקבל "לב בש"ר". לא לחינם תמהים העולם איך יתכן דבר שכזה, שבחורים צעירים בגיל 13 - 14 מתרגלים לשבת מדי יום במקום מבודד ולדבר עם ה' יתברך. דבר שמתאים אולי לזקנים בני 80 או לגדולי ישראל – כי אכן כך, כאן מקבלים לב בש"ר, כאן מפתחים את הרצון, להשתוקק באמת אל האמת, ולא להישאר בזיוף כל החיים.

*

ובכן, יש הרבה עומק ורוחב בדברים האמורים, אך לא ניסחף כרגע למעמקים. בוא תבין בחור יקר מה רציני להגיד לך.

רציני להגיד לך דבר פשוט מאד:

כשאתה זוכה כרגע לחוות את התקדמותך בחיים, בזאת שאתה עובר מחידור לישיבה, משיעור נמוך לשיעור גבוה יותר, מישיבה קטנה לגדולה – זכור להתקדם גם ב"רצון". להתחיל לרצות יותר את הלימוד שאתה לומד, את התפילה שאתה מתפלל, ואת כל מה שהכריחו אותך לעשות עד היום...

אם עד היום למדת כי פחדת מהמשגיח, [או בגלל שכולם לומדים ואתה לא רוצה להיות יוצא דופן, או בגלל שאתה רוצה להיות מוצלח] – פתח לך 'ליקוטי עצות' ערך 'תורף', וקבל שם מעט רצון אמיתי ללמוד תורה... ראה שם גודל מעלת העוסק בתורה בכת, הבן שם גודל מעלת העיון בתורה, למד שם עוצם מעלת המחזש בתורה, וקבל רצון אמיתי לחטוף 'טוב נצח'...

אם עד היום הקיצו אותך משנתך בכח וסחבו אותך לתפילה – פתח לך 'ליקוטי עצות' ערך 'תפילה' וקרא שם על התפילה, וקבל רצון אמיתי לקום בזמן ולהגיע מוקדם. קנה בחור שבחור מיזמתו לבוא מוקדם לתפילה.

וכן הלאה...

אל תישאר ילד!

אל תהיה מפגר!

קנה בחור!